

travelbook

Kuba

Bezdroża

Mistrzowska #ochrona ERGO
HESTIA

Autor przewodnika: Krzysztof Dopierała

Redaktor prowadzący: Maciej Żemojtel

Redakcja: Monika Orłowska

Opieka techniczna: Katarzyna Leja

Skład: Agata Hejchman

Opracowanie kartograficzne: Magdalena Kroczak, DAKA – Studio Graficzne

Źródło pochodzenia danych kartograficznych:

© OpenStreetMap contributors; www.opendatacommons.org/licenses/odbl

Projekt okładki: Ewa Jarocka; materiały na okładce zostały wykorzystane za zgodą iStockphoto LP

Wszelkie prawa zastrzeżone. Nieautoryzowane rozpowszechnianie całości lub fragmentu niniejszej publikacji w jakiegokolwiek postaci jest zabronione. Wykonywanie kopii metodą kserograficzną, fotograficzną, a także kopiowanie książki na nośniku filmowym, magnetycznym lub innym powoduje naruszenie praw autorskich niniejszej publikacji.

Wszystkie znaki występujące w tekście są zastrzeżonymi znakami firmowymi bądź towarowymi ich właścicieli.

Autor oraz wydawnictwo Helion dołożyli wszelkich starań, by zawarte w tej książce informacje były kompletne i rzetelne. Nie biorą jednak żadnej odpowiedzialności ani za ich wykorzystanie, ani za związane z tym ewentualne naruszenie praw patentowych lub autorskich. Autor oraz wydawnictwo Helion nie ponoszą również żadnej odpowiedzialności za ewentualne szkody wynikłe z wykorzystania informacji zawartych w książce.

Wydawnictwo Helion

ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice

tel.: 32 2309863

e-mail: redakcja@bezdroza.pl

księgarnia internetowa: <http://bezdroza.pl>

Drogi Czytelniku!

Jeżeli chcesz ocenić tę książkę, zajrzyj pod adres:

<http://bezdroza.pl/user/opinie/?bekut1>

Możesz tam wpisać swoje uwagi, spostrzeżenia, recenzję.

Wydanie I

ISBN: 978-83-283-4621-5

Copyright © Helion, 2018

- **Kup książkę**
- **Poleć książkę**
- **Oceń książkę**
- **Księgarnia internetowa**
- **Lubię to!**
- **Nasza społeczność**

Spis treści

ATRAKCJE KUBY	6
INFORMACJE PRAKTYCZNE	13
PRZED WYJAZDEM	14
Wybór czasu podróży	14
Źródła informacji	14
Formalności	15
PRZELOT	19
NA MIEJSCU	20
Podróżowanie po kraju	20
Noclegi	26
Wyżywienie	29
INFORMACJE A-Z	33
INFORMACJE KRAJOZNAWCZE	39
KRAJOZNAWCZE ABC	40
Charakterystyka geograficzna	40
Przyroda	41
▶ Wydarzenia kulturalne	46
SPOŁECZEŃSTWO	48
Demografia	48
Obyczaje	49
Religia	51
KULTURA I SZTUKA	53
Architektura	53
Literatura	54
Muzyka i taniec	56
Sztuki wizualne	57
Sztuki widowiskowe	58
Film	58
KUCHNIA	59
HAWANA	63
▶ Symbole Kuby	66
ZWIEDZANIE HAWANY	68
Habana Vieja (Stare Miasto)	68
Casablanca i Park Historyczno-Militarny Morro-Cabaña	75
Habana Centro	77
Vedado	86
Zewnętrzne dzielnice Hawany	91

ZACHODNIA KUBA	95
PINAR DEL RÍO	97
Okolice Pinar del Río	100
VIÑALES	101
Okolice Viñales	105
MATANZAS	107
Okolice Matanzas	111
VARADERO	112
ZATOKA ŚWIŃ	118
ŚRODKOWA KUBA	123
CIENFUEGOS	125
Okolice Cienfuegos	129
SANTA CLARA	133
CAYO SANTA MARÍA	139
TRINIDAD	141
Okolice Trinidadu	147
SANCTI SPÍRITUS	153
▶ Rum	158
JARDINES DEL REY	160
CAMAGÜEY	163
PLAYA SANTA LUCÍA	171
WSCHODNIA KUBA	173
BAYAMO	175
PARK NARODOWY SIERRA MAESTRA	178
PARK NARODOWY DESEMBARCO DEL GRANMA	181
HOLGUÍN	182
GUARDALAVACA	187
SANTIAGO DE CUBA	189
Okolice Santiago de Cuba	197
▶ Fidel i Che	204
BARACOA	206
Okolice Baracoa	210
MINIROZMÓWKI POLSKO-HISZPAŃSKIE	213
SŁOWA I ZWROTYPY TYPowo KUBAŃSKIE	216
INDEKS	215
LEGENDA	222
AUTOR PRZEWODNIKA	223

Spis planów i map

Hawana. Habana Vieja _____	okładka (przód)
Hawana. Habana Vieja – główne place _____	71
Hawana. Habana Vieja _____	76–77
Hawana. Habana Centro i Vedado _____	84–85
Pinar del Río _____	97
Viñales _____	101
Dolina Viñales _____	104
Matanzas _____	111
Varadero – centrum _____	114–115
Varadero _____	116–117
Cienfuegos – centrum _____	127
Cienfuegos. Punta Gorda _____	128
Santa Clara _____	136
Trinidad _____	143
Okolice Cienfuegos i Trinidadu _____	148–149
Sancti Spíritus _____	155
Camagüey _____	164–165
Bayamo _____	176
Holguín _____	183
Santiago de Cuba – centrum _____	190–191
Baracoa _____	208
Kuba _____	224, okładka (tył)

Spis ramek

Co zabrać? _____	19	Dziewczyno z Guantánamo! _____	54
Publiczne świętowanie _____	34	Klub bardzo socjalny _____	55
Co robić, gdy wiatr łamie drzewa? _____	35	Kuba na arenie sportowej _____	57
Drobne informacje praktyczne _____	36	Półwysep Guanahacabibes _____	105
Kuba – dane encyklopedyczne _____	41	Park czy plac? _____	135
Kalendarium historyczne _____	42–43	Ulice pełne światła _____	138
Włoch pod hiszpańską banderą _____	44	Walczyć jak Sánchez _____	154
Pan tu nie stał _____	49	Stolica „biednego kina” _____	185
Państwowa wolność słowa _____	50	Birán _____	186
Trans tamboru _____	51	Fiesta bez hamulców _____	194
Ojczyzna jest ołtarzem _____	52	Hamburger za drutem kolczastym _____	202
Papa Ernesto _____	53	Specjały z pramiasta _____	212

PERŁY ARCHITEKTURY

Kapitol w Hawanie

Neoklasycyzyzm gmach z charakterystyczną kopułą wzorowaną na paryskim Panteonie.

Palacio de Valle w Cienfuegos

Mistrzowskie połączenie wielu stylów architektonicznych, od gotyku przez barok po wpływy mauretańskie.

Plaza Mayor w Trinidadzie

Urokliwy kolonialny plac otoczony budynkami z przełomu XVIII i XIX w.

Forteca San Pedro de la Roca w Santiago de Cuba

Ta XVII-wieczna budowla obronna oferuje wspaniałe widoki na okoliczne góry i wybrzeże.

Plaza de los Trabajadores w Camagüey

Nagromadzenie pięknie odrestaurowanych budynków użyteczności publicznej, w tym eklektycznego pałacu i świątyni.

Hawańska katedra

Jeden z najpiękniejszych przykładów barokowej architektury sakralnej na Kubie.

Koszary Moncada w Santiago de Cuba

Atak na tę kwaterę wojskową prezydenta Batisty rozpoczął w 1953 r. rewolucję kubańską.

Mauzoleum Che Guevary w Santa Clara

Część okazałego kompleksu poświęconego pamięci argentyńskiego bohatera rewolucji.

Birán w prowincji Holguín

Miejsce narodzin braci Castro.

Comandancia de la Plata w górach Sierra Maestra

Obóz rebeliantów położony w gęstym lesie.

Muzeum Rewolucji w Hawanie

Obiekt znajduje się w dawnym pałacu prezydenckim, co tłumaczy wystawny charakter jego wnętrza.

**MIEJSCA ZWIĄZANE
Z HISTORIĄ REWOLUCJI**

Kup książkę

Poleć książkę

Góry Escambray koło Trinidadu ✓

Na terenie tego pasma wyznaczono wiele szlaków pieszych, a wśród atrakcji nie brakuje wodospadów, punktów widokowych i dawnych plantacji kawy.

CUDA PRZYRODY**Dolina Viñales**

Wapienne mogoty na wschodzie Kuby przyjmują fantazyjne kształty, a ich wnętrza są pełne rozległych jaskiń. Tę dziką scenę najlepiej podziwiać z końskiego grzbietu, kultura kowbojska ma się bowiem dobrze w tej części kraju.

Bagna Zapata

Rozległe mokradła w pobliżu znanej z amerykańskiej inwazji Zatoki Świń są domem dla tysięcy flamingów. ✓

Park Narodowy Humboldta koło Baracoa

Jeden z najbogatszych przyrodniczo obszarów Kuby, zagłębienie gatunków endemicznych.

Półwysep Guanahacibibes

Klify, jaskinie i znakomite miejsca do nurkowania – istny raj na ziemi.

Pico Turquino w górach Sierra Maestra

Najwyższy szczyt Kuby (1974 m n.p.m.) położony w górach o znaczeniu historycznym.

KULTURA I ŻYCIE NOCNE

Karnawał w Santiago de Cuba

Lipcowe święto muzyki i tańca, mające nawet własne muzeum (Museo El Carnaval).

El Mejunje w Santa Clara

Ta kubańska oaza kulturalna – mieszcząca salę teatralną, galerię sztuki i kawiarnię – często angażuje się w kampanie społeczne, m.in. przeciwko homofobii i dyskryminacji.

Fábrica de Arte Cubano w Hawanie

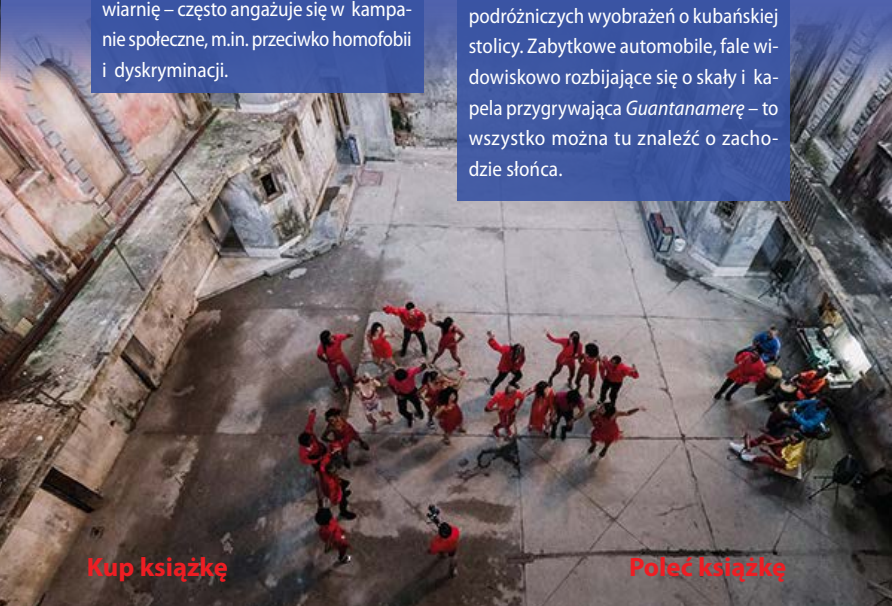
Nocne centrum współczesnej kubańskiej kultury. Tutaj kreuje się nowe trendy muzyczne i sztukę, której nie powstydzilyby się galerie w Tokio czy Londynie. Światowa Hawana pełną gębą!

Casa de la Música w Trinidadzie

Sklep muzyczny, restauracja, dyskoteka i miejsce regularnych występów lokalnych sław – wszystko pod jednym dachem.

Malecón w Hawanie

Ta nadmorska promenada to uosobienie podróżniczych wyobrażeń o kubańskiej stolicy. Zabytkowe automobile, fale widowiskowo rozbijające się o skały i kapela przygrywająca *Guantanamera* – to wszystko można tu znaleźć o zachodzie słońca.

Kup książkę

Poleć książkę

Fidel i Che

EL COMANDANTE

Fidel Alejandro Castro Ruz przyszedł na świat w 1926 r. w wiosce Birán (obecna prowincja Holguín). Jego ojciec był wywodzącym się z Hiszpanii właścicielem plantacji trzciny cukrowej, a geograficzne korzenie matki sięgały Wysp Kanaryjskich. W 1945 r. młody Fidel rozpoczął studia prawnicze na uniwersytecie w Hawanie, które niemal natychmiast rzuciły go w wir aktywizmu. Castro przejawiał antyimperialistyczne nastroje, a już wkrótce dołączył do lewicowej Kubańskiej Partii Ludowej (Partido Ortodoxo) pod dowództwem znanego krytyka ówczesnego rządu, Eduarda Chibása. Jako jej członek wziął udział w kilku zorganizowanych rebeliach oraz protestach, m.in. w próbie obalenia wspieranego przez rząd USA prezydenta Dominikany. W 1948 r.

ożenił się po raz pierwszy z pochodzącą z bogatej rodziny Mirtą Díaz Balart, która rok później urodziła mu syna (Fidel Ángel Castro, który w lutym 2018 r. popełnił samobójstwo). Nie przeszkodziło to jednak Fidelowi w kontynuowaniu rewolucyjnej działalności, a jego poglądy ewoluowały coraz bardziej w stronę skrajnej lewicy. Zainspirowany dziełami Marksa i Engelsa rozpoczął karierę prawniczą, jednak jego myśli krążyły wokół polityki. W 1952 r. planował start w wyborach do niższej izby parlamentu z ramienia Kubańskiej Partii Ludowej. W tym czasie doszło nawet do spotkania Castro z generałem Batistą, który wkrótce przeprowadził zamach stanu, przejmując władzę w kraju siłą. To wydarzenie stanowiło punkt zapalny całej rewolucji kubańskiej.

Kup książkę

Poleć książkę

Castro rządził Kubą w latach 1959–2011, pełniąc funkcje m.in. premiera, prezydenta i pierwszego sekretarza Kubańskiej Partii Komunistycznej. Umiejętnie łączył socjalizm z nacjonalizmem, próbując wielokrotnie udowodnić, że dobro kraju znajduje się na liście jego priorytetów. Mimo wielu kontrowersyjnych działań (ograniczenie wolności słowa, likwidacja członków opozycji itp.) i doprowadzenia Kuby na skraj ekonomicznej przepaści podczas tzw. okresu specjalnego, nie można negować pozytywnych aspektów jego rządów, zwłaszcza w kontekście ram socjalizmu. To właśnie za jego rządów do zera zwalczono niepiśmienność, a Kubańczycy do dziś cieszą się darmowymi usługami medycznymi o całkiem przyzwoitym standardzie. Choć Fidela Castro nie raz już osądziła historia, ciekawy obraz wyłania również testament przywódcy. W przeciwieństwie do innych tuzów komunizmu, którzy spoczywają w wystawnych mauzoleach, jego prochy umieszczono we wnętrzu skromnego głazu na cmentarzu w Santiago de Cuba. Kubański lider nie życzył sobie także podtrzymywania kultu jego osoby, a jego nazwiskiem nie będą nazywane ulice ani skwery.

DOWÓDCA I PRZYJACIEL

Ernesto Guevara, znany bardziej jako **Che**, choć nie był Kubańczykiem, na stałe zagościł w sercach i świadomości mieszkańców wyspy. Do jego popularności przyczyniła się popkultura, a słynny wizerunek Che w zielonej czapce z komunistyczną gwiazdą był setki razy powielany na plakatach i koszulkach. Nie brakuje jednak

osób zarzucających Guevarze okrucieństwa popełnione w czasach buntowniczej świetności.

Urodzony w 1928 r. w Argentynie Che był z wykształcenia lekarzem, co okazało się niezwykle pożyteczne, gdy włączył się w szeregi kubańskiej partyzantki. Za młodu odbył on kilka podróży po krajach Ameryki Łacińskiej, podczas których ukształtowała się jego świadomość polityczna. Obserwując wszechobecną nędzę oraz kapitalistyczny wyzysk, którego źródłem były Stany Zjednoczone, postanowił walczyć z tymi zjawiskami poprzez promowanie idei socjalizmu. W 1955 r. poznał w Meksyku braci Castro, planujących na wygnaniu przewrót na swojej ojczyźnie Kubie, i postanowił dołączyć do ich spisku. Po rewolucji Guevara zarządzał więzieniem w stołecznej fortecy. W tym czasie miał bezlitośnie wydawać wyroki śmierci na wrogów rewolucji. W nowo powołanym rządzie przez pewien czas pełnił jednocześnie funkcje ministra przemysłu, finansów oraz prezesa banku narodowego. Nie stracił jednak pasji do działania w terenie i regularnie odbywał międzynarodowe podróże, zarówno jako rzecznik kubańskiej rewolucji, jak i szkoleniowiec rebeliantów w różnych częściach świata, m.in. w afrykańskim Kongu. W 1967 r. w boliwijskiej dżungli rozpadła się krwawa bitwa między siłami rządowymi a partyzanckimi, podczas której Guevara został schwytany, a następnie zastrzelony. Jego szczątki znalazły się w Santa Clara dopiero 30 lat później, jednak Kubańczycy nigdy nie zapomnieli o obcokrajowcu, który walczył dla dobra ich narodowej sprawy.

Zatoka Świń

Choć w języku polskim przyjęła się właśnie taka terminologia, w praktyce hiszpańską nazwę tego miejsca (Bahía de Cochinos) można tłumaczyć inaczej. *Cochino* to bowiem nie tylko świnia, ale i ryba z rodziny rogatnicowatych zamieszkująca okoliczne wody.

Bezpośrednio z Zatoką Świń graniczy półwysep Zapata. To jedno z najbardziej rozległych terenów podmokłych w kraju i rezerwat biosfery o dużych walorach przyrodniczych. W tym ptasim rajku można z niedużej odległości podziwiać m.in. symboliczne różowe flamingi. Ponadto okolica obfituje w malownicze plaże.

HISTORIA

Zatoka Świń kojarzy się głównie z nieudaną amerykańską inwazją na Kubę. Celem tej akcji z 1961 r. było obalenie komunistycznej dyktatury Fidela Castro.

Operacją kierowała Centralna Agencja Wywiadowcza Stanów Zjednoczonych (CIA), a prócz żołnierzy tego kraju w skład najeźdźczych oddziałów wchodził też Kubańczyk zbiegły z wyspy niedługo po zwycięskiej rewolucji. Rządowi w Waszyngtonie nie podobała się polityka Castro, który zacieśniał więzy przyjaźni ze Związkiem Radzieckim. Inwazja trwała jedynie trzy dni i zakończyła się klęską. Nacierający skład wylądował 17 kwietnia na plaży Girón, co początkowo zaskoczyło lokalne oddziały reagowania, jednak wkrótce nadesłano posiłki, które mocno przewyższyły liczebnie atakujących. Dowodził nimi osobiście sam naczelny wódz, co jeszcze bardziej umocniło jego pozycję wśród zwolenników kształtującego się ustroju. Niedługo potem rozpoczęto działania, które rok później doprowadziły do dużo poważniejszego kryzysu kubańskiego.

Kup książkę

Poleć książkę

▲ Muzeum w Playa Girón

Informator

Główne biuro **Infotur** (Calle 13, koło hotelu Acuazul, +45 662966) jest usytuowane na samym początku strefy miejskiej, tuż po wjeździe do Varadero. Jego niewielkie oddziały wraz z filiami kubańskich agencji turystycznych można jednak znaleźć w wielu kluczowych hotelach i punktach miasta, np. w podziemiach **centrum handlowego Hicacos**. Także tutaj przez większość dnia otwarte są stanowiska, które oferują **wodne aktywności**, np. kitesurfing, nurkowanie czy snorkelling. W agencji Cubatur można z kolei wykupić zorganizowane **jednodniowe wycieczki** za miasto, np. do Hawany, Matanzas albo Trinidadu. W poszczególnych punktach wzdłuż plaży można wypożyczyć **rowery wodne** oraz **kajaki**. Przed przyjazdem warto też zajrzeć na stronę internetową www.varaderoguide.net.

Główne biuro firmy telekomunikacyjnej **ETECSA** działają przy skrzyżowaniu Av. Primera z Calle 30. Oddziały kantorów **CADECA** znajdują się m.in. na lotnisku oraz w centrum handlowym Hicacos. Gotówkę można też wymienić w recepcjach hoteli o wyższym standardzie. **Clínica Internacional** (skrzyżowanie Av. Primera z Calle 61; +45 667710) służy pomocą w przypadku problemów ze zdrowiem.

Komunikacja

Sporo turystów rozpoczynając swoją przygodę z Kubą, przybywa właśnie do portu lotniczego w Varadero. Międzynarodowe **lotnisko im. Juana Gualberta Gómeza** znajduje się ok. 25 km na południowy zachód od parku Centralnego. Działa tu tylko jeden terminal, ale można liczyć na wszystkie podstawowe udogodnienia, m.in. punkt informacji turystycznej

i wymianę walut. Zatrzymują się tutaj autobusy Viazul kursujące między Hawaną (10 CUC, ok. 2,5 godz.) a Varadero (6 CUC, ok. 30 min), które mają też postój w Matanzas (6 CUC, ok. 30 min). Koszt taksówek do miejskiej części kurortu podlega negocjacji i mieści się w przedziale 20–30 CUC, choć kierowcy mogą prosić o jeszcze wyższe kwoty. W przypadku wczasów pobytowych, dobrze jest zorientować się z wyprzedzeniem ile kosztuje transfer lotniskowy. Może się okazać, że został on wliczony w cenę hotelu.

Dworzec autobusowy (Calle 36) obsługuje kursy (linia Viazul) do wielu miast Kuby. Można stąd dotrzeć m.in. do Bayamo, Camagüey, Hawany, Holguín, Matanzas, Sancti Spiritus, Santa Clara, Santiago de Cuba, Trinidadu i Viñales. Z wyjątkiem połączenia do Hawany, pozostałe trasy są obsługiwane tylko 1–2 razy dziennie, a niekiedy są to połączenia nocne. Bilety warto zatem rezerwować.

Przemieszczanie się po długim Varadero ułatwiają **autobusy hop on-hop off**, których przystanki są rozmieszczone co kilkaset metrów wzdłuż Avenida Primera. Całodzienny bilet kosztuje 5 CUC i można w ten sposób dotrzeć aż do najdalszych krańców półwyspu. Do dyspozycji turystów są też rozmaite formy **taksówek** – od samochodowych po konne. Niestety ich ceny są zwykle kalkulowane z myślą o grubych portfelach gości z zagranicy. Nie ma co liczyć na przejazd poniżej 5 CUC.

Noclegi

Choć baza miejsc noclegowych w Varadero jest ogromna, *casas particulares* nie stanowią jej istotnej części, a ceny pokoi są wyższe od kubańskiej średniej. To jedno z miejsc na wyspie, gdzie warto zrobić rezerwację z wyprzedzeniem. Przybywając tutaj autobusem, kilka gościńców znajdziemy tuż po wyjściu z dworca.

- ◆ **Casa Dr Raúl Nodarse**, Av. Primera 3002; +45 613456, +5 2641786 (kom.); www.

casadrraulnodarse.com. Bardzo zadbane pokoje w ścisłym centrum Varadero. Naprzeciwko znajduje się biuro ETECSA, więc jest tutaj dostęp do sieci wi-fi.

- ◆ **Hostal Sol RyA**, Calle 36 #117; +45 612925, +5 2444578 (kom.); rafael.g@nauta.cu. Zaletą tego obiektu jest lokalizacja kilka kroków od dworca autobusowego. W ofercie jest tylko jeden pokój (3-os.), ale podróżując grupą, część podróży można ulokować w znajdującym się tuż obok Casa Rosa (Calle 36 #119).
- ◆ **Casa Norma**, Calle 59 #201; +45 613763; rezerwacje przez www.bandbcuba.com. Ten gościniec znajduje się nieco bliżej strefy kurortowej Varadero. Jego dużą zaletą jest rozległy ogród.
- ◆ **Casa Fleitas**, Av. Primera 2502; +45 612017, +5 2810306 (kom.); www.casafleitas1ray25.com. Dwa pokoje przy głównej ulicy Varadero w urokliwej willi z lat 50.
- ◆ **Club Kawama Resort**, Av. Primera (zachodnia część Varadero, skrzyżowanie z Calle O); +45 614416; rezerwacje przez www.booking.com; dwójki *all-inclusive* od 70–90 CUC. Jedna z najtańszych ofert w mieście na pobyt typu *all-inclusive*. Nic, tylko usiąść i wypoczywać.

Wyżywienie

Baza gastronomiczna Varadero jest bogata. Tanio, smacznie i kubańsko można zjeść w **Sabor Cubano** (Av. Primera 4008, od 2–3 CUC), a pobliska **La Bodeguita del Medio** (północna część Calle 40) tak jak jej odpowiednik w Hawanie serwuje ulubione drinki Hemingwaya. W Casa de la Miel (Av. Primera, między Calle 25 a 26 zjemy pizzę, dania mięsne i owoce morza – warto skosztować kubańskiej wersji paelli. Na kawę można wpaść do **Casa del Café Cubita** (skrzyżowanie Av. Primera z Calle 28), a zimne koktajle są często sprzedawane bezpośrednio na **plażowych stoiskach**.

WARTO ZOBACZYĆ

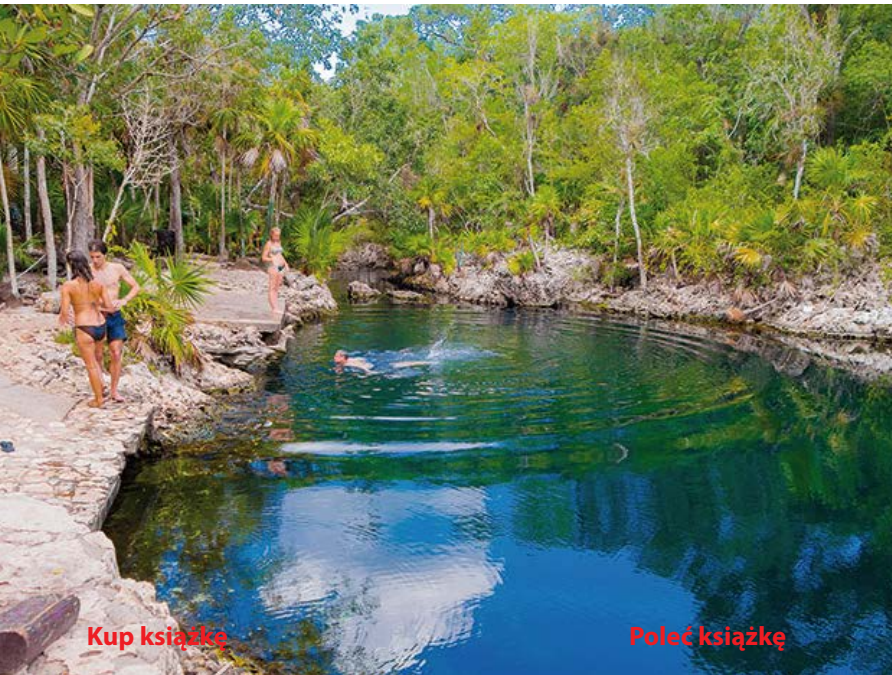
Na mapie Zatoka Świń ma kształt odwróconej litery „U” – jest długa i wąska, a na jej północnym krańcu znajduje się jedno z dwóch popularnych miasteczek wypoczynkowych w regionie, **PLAYA LARGA**. Właśnie tutaj warto urządzić sobie bazę wypadową do zwiedzania okolicznych atrakcji, a sprzyja temu siedziba wspomnianego już rezerwatu mokradeł Ciénaga de Zapata. Znajdująca się ok. 35 km dalej na południe **PLAYA GIRÓN** jest z kolei lepszą bazą do **nurkowania lub snorkellingu**, jeśli ktoś przybył do Zatoki Świń w tym celu. Swoje siedziby ma tutaj kilka agencji zajmujących się tymi aktywnościami, które oferują korzystne ceny. W plan zwiedzania podwodnego świata warto wpleść **Cueva de los Peces**. Ma ona formę *cenote*, czyli naturalnej studni krasowej o głębokości przekraczającej 60 m, gdzie ryby

wpływają z wód Morza Karaibskiego podziemnym tunelem – ich bogactwo oszałamia! W Playa Girón warto też zajrzeć do **lokalnego muzeum** **główna ulica biegnąca do hotelu Playa Girón; 8.00–17.00; 1 CUC**, którego wystawy skupione są na dziejach nieudanej amerykańskiej inwazji. Nie brakuje też użytego w tym krótkim konflikcie ciężkiego sprzętu wojskowego.

★ Bagna Zapata

Bagna rozciągają się na rozległym półwyspie o tej samej nazwie na zachód od Playa Larga, a ustanowiony tu park narodowy (**Parque Nacional Ciénaga de Zapata**) działa częściowo pod patronatem UNESCO. To jeden z największych (ponad 6000 km² powierzchni całkowitej) rezerwatów biosfery nie tylko na Kubie, ale także w regionie Karaibów. Jego znakiem rozpoznawczym jest bogactwo ekosystemów obejmujących tereny wodne i podmokłe. Można tu

▼ Cueva de los Peces

Kup książkę

Poleć książkę

▲ Czapla zielona (*Butorides virescens*) na bagnach Zapata

zobaczyć m.in. obszary trawiaste, lasy namorzynowe, przybrzeżne laguny czy rafy koralowe. Obszar jest szczególnie znany z występowania wielu gatunków ptactwa. Choć największe wrażenie na odwiedzających robią zwykle stada różowych amerykańskich flamingów, to nie brakuje też innych latających stworzeń. Wiele z nich ma charakter endemiczny nie tylko dla Kuby, ale specyficznie dla tutejszego regionu, o czym świadczą często ich nazwy, np. modroderkaczyk to po angielsku *Zapata rail*, a malutki zapatak (ptak z rodziny pasówek) ma miejsce pochodzenia wpisane w polską nazwę. Na bagnach można się również natknąć na koliberka hawańskiego zaliczanego do najmniejszych ptaków świata (długość jego ciała wynosi ok. 6 cm) – aby go wypatrzeć, konieczna będzie lornetka. Zapata to jednak nie tylko ptactwo. Mokradła są także domem dla wielu gadów i bezkręgowców. Nie brakuje tu choćby krokodyli, które dodatkowo są hodowane na okolicznych farmach. W zaroślach może kryć się również boa kubański.

Bagna Zapata są też jedynym miejscem w kraju, gdzie jednocześnie występują trzy gatunki kubańskiej hutii (gryzonia zbliżonego do jeżozwierz). Parku narodowego nie można zwiedzać na własną rękę i konieczne będzie dołączenie do grupy zorganizowanej. Główna **siedziba władz rezerwatu** znajduje się w Playa Larga. Codziennie o świcie na zwiedzanie mokradeł wyruszają spod niej auta terenowe (drogi wewnątrz parku nie są najlepszej jakości) transportujące turystów. Do wyboru jest kilka wycieczek, a ich koszt oscyluje w przedziale 15–20 CUC/os. (bez kosztów transportu – 25–40 CUC za auto w zależności od trasy). Najpopularniejsza z opcji to **Laguna de las Salinas**, która daje najwięcej możliwości podglądania żyjącego na bagnach ptactwa. Podróż długą drogą w głąb rezerwatu (ponad 20 km) jest dość monotonna, ale postoję na obserwacje flamingów, czapli i bocianów wynagradzają to z nawiązką. Lokalni przewodnicy są zapoznani w lornetki, które jeszcze skracają dystans między człowiekiem a przyrodą.

Kup książkę

Poleć książkę

Cienfuegos

Nazywanie Cienfuegos (147 tys. mieszkańców) kubańskim Paryżem jest lekką przesadą, ale w istocie to jedyne miejsce na wyspie, gdzie idealnie zaparzone espresso można wypić, patrząc na... łuk triumfalny. Ośrodek leży nad zatoką Jagua. Jest tak rozległa, że ma się wrażenie, jakby całe centrum miasta było usytuowane nad wodą. Atrakcje turystyczne czekają na wszystkich brzegach owej zatoki. Nie brakuje tu możliwości krótkiego plażowania czy wypadu w góry stanowiące zachodni kraniec pasma Escambray. Główną atrakcją Cienfuegos jest zabytkowe budownictwo. Punta Gorda, wysunięty na południe miejski cypel, urzeka willami i pałacami, których detale architektoniczne wprawiają w zachwyt nawet laików. Prowincja o nazwie tożsamej z miastem aż do 2011 r. była najmniejszym regionem Kuby (z wyłączeniem Hawany i wyspy Juventud), jednak tego statusu pozbawiły ją nowo

wydzielone regiony Artemisa oraz Mayabeque. Historyczne centrum Cienfuegos w 2005 r. zostało wpisane na listę światowego dziedzictwa UNESCO.

HISTORIA

Okolice strategicznie ukształtowanej zatoki Jagua już w XVIII w. zainteresowały Hiszpanów, którzy na południowym krańcu akwenu wybudowali fortecę. Miasto zaczęło się jednak rozwijać dopiero w pierwszych dekadach XIX w. po przybyciu tu francuskich imigrantów z regionu Bordeaux oraz amerykańskiego stanu Luizjana, będącego wówczas zamorską kolonią Francji). Co ciekawe, jego nazwa nie ma nic wspólnego ze znanym rewolucjonistą Camilem Cienfuegosem, ale nawiązuje do noszącego takie samo nazwisko dawnego zarządcy Kuby. W czasach XIX-wiecznych wojen przeciwko Hiszpanom okolice

▼ Plac José Martíego

Kup książkę

Poleć książkę

▲ Teatr Tomása Terry'ego

miasta kilkakrotnie stanowiły miejsce potyczek. Niedługo przed rewolucją kubańską (1957) spadły tu bomby w odwecie za rewoltę wszczętą przeciwko rządowi prezydenta Fulgencja Batisty. W 2005 r. miasto ucierpiało w wyniku pustoszącego wybrzeże Kuby huraganu Dennis.

WARTO ZOBACZYĆ

Centrum miasta znajduje się na półwyspie wrzynającym się w wody zatoki Jagua od zachodu, jednak równie istotny jest cypel Punta Gorda usytuowany kilka kilometrów na południe stąd. Mimo to większość odległości jest spacerowa, a w razie potrzeby zwiedzanie można wspomóc kursem autobusu miejskiego.

★ Plac José Martíego

Wybitnie urokliwe miejsce za sprawą pięknie odnowionych budynków kolonialnych, masy zieleni i małomiasteczkowej atmosfery. W zachodniej części placu wznosi się powstały w 1902 r. **łuk triumfalny**. Warto rzucić okiem na eklektyczny gmach **Teatru Tomása Terry'ego** **i północna ściana**

placu; 9.00–18.00; 2 CUC. Teatr oddano do użytku w 1889 r., a jego imponująca sala widowiskowa może pomieścić niemal 1000 osób i posiada zdobiony freskami sufit. Aby w pełni poczuć klimat miejsca, najlepiej wybrać się tu na dowolne przedstawienie. Znajdująca się tuż obok **katedra Niepokalanego Poczęcia** **i wschodnia ściana placu; wstęp wolny** jest starsza (początek XIX w.), choć nie przypomina już oryginału, który wielokrotnie rozbudowywano. W jej wnętrzu zachwyca ołtarz z witrażami przedstawiającymi dwunastu apostołów.

Stojący przy południowej ścianie placu **Palacio de Gobierno** pełni funkcję siedziby władz miejskich i nie można go zwiedzać, ale turyści są za to mile widziani w gmachu **Muzeum Prowincji** **i wt.–sb. 10.00–18.00, nd. do 13.00; 2 CUC**, który w dawnych czasach mieścił hiszpańskie kasyno. Wystawy poruszają tu takie wątki jak rozwój architektoniczny miasta czy dzieje regionu. Ciekawym budynkiem jest też neoklasycyzy **Palacio de Ferrer** (zachodnia ściana placu) z narożnikową wieżą, gdzie funkcjonuje dziś miejska instytucja kulturalna. Powstała w 1918 r. rezydencja zachowała nazwisko

Kup książkę

Poleć książkę

pierwszych właścicieli, ale kilka razy przechodziła z rąk do rąk między zamożnymi rodami Cienfuegos.

Cmentarz la Reina

Ta rozległa nekropolia **📍 Calle 7, ok. 1,5 km na zachód od placu José Martíego; 8.00–17.00** funkcjonuje od 1839 r. Wiele tutejszych nagrobków i mauzoleów to istne dzieła sztuki. Zdobią je neoklasyczne kolumny i pompatyczne rzeźby, sugerujące,

że grzebano tutaj głównie miejską elitę – wódaty czy baronów cukrowych. Na miejscu można wynająć przewodnika, który chętnie przedstawi ich barwne życiorysy.

Punta Gorda

Cienfuegos ma swój **Malecón** (Calle 37), którym warto przejść się w kierunku Punta Gorda. Po drodze mija się rozległą **Plaza de Actos**, gdzie organizowane są zwykle

oprac. DAKA – Studio Graficzne

Kup książkę

Poleć książkę

▲ Na cmentarzu la Reina

miejskie imprezy masowe. Punta Gorda ma charakter ekskluzywnej mariny, a kilka tu-tejszych budynków to prawdziwe perełki architektoniczne nawiązujące do francuskiej ery w dziejach miasta. Z zewnątrz można podziwiać gmach **Palacio Azul** (Calle 37 #1201), który dziś działa jako luksusowy hotel. Wzniesiono go w 1921 r. jako rezydencję przedsiębiorcy z branży tytoniowej, a po rewolucji swoją siedzibę miały tu różne instytucje państwowe. Goście hotelowi mogą z wieży tej neoklasycznej budowli podziwiać panoramę zatoki Jagua.

Spacerując dalej na południe, do-trzemy wkrótce do jeszcze bardziej okazałego ★ **Palacio de Valle** (skrzyżowanie Calle 37 z Avenida 0), który jest szczególnie znany ze swych misternych zdobień (zarówno w środku, jak i na zewnątrz). Ten oddany do użytku w 1917 r. pałac łączy wiele stylów architektonicznych – od inspiracji barokiem i gotykiem po detale czerpiące z budownictwa mauretańskiego. Dziś działa tutaj restauracja, która – biorąc pod uwagę historyczną wartość pałacu – prezentuje niezłą relację jakości

do ceny. Po drodze na cypel Punta Gorda mijają się jeszcze wiele przykładów pięknej

oprac. DAKA – Studio Graficzne

Kup książkę

Poleć książkę

PROGRAM PARTNERSKI

GRUPY WYDAWNICZEJ HELION

- 1. ZAREJESTRUJ SIĘ**
- 2. PREZENTUJ KSIĄŻKI**
- 3. ZBIERAJ PROWIZJĘ**

Zmień swoją stronę WWW
w działający bankomat!

Dowiedz się więcej i dołącz już dzisiaj!

<http://program-partnerski.helion.pl>

GRUPA WYDAWNICZA
 Helion SA

Travelbook to Twój niezastąpiony towarzysz podróży. Wskaże Ci najważniejsze atrakcje, podpowie, czego szukać poza głównymi szlakami, i wprowadzi w świat miejscowych obyczajów. Znajdziesz w nim opisy najciekawszych regionów i miast, a sprawdzone informacje praktyczne umożliwią staranne zaplanowanie podróży.

Kuba

to prawdziwy turystyczny fenomen. Dawna kolonia hiszpańska ostatecznie zapisała się na kartach historii jako matecznik zwycięskiej rewolucji. To tu, w żarze karaibskiego słońca, w scenerii porośniętych kaktusami i zamieszkanymi przez legwany sawann, palm i plantacji tytoniu, lasów namorzynowych (gdzie łatwo spotkać krokodyla) i dusznych bagien, pod czujnym okiem partii komunistycznej realizował się eksperyment równikowego socjalizmu. Bajkowa przyroda, wielokulturowa historia, dekady izolacji i nieco siermiężna codzienność stworzyły tu jedyną w swoim rodzaju mozaikę, której koloryt zaintryguje i oszołomi każdego podróżnika.

Egzotyczna **przyroda**

Dziewicze **plaże**

Zabytki ery kolonialnej

Uliczni **muzycy i tancerze**

Amerykańskie **krążowniki szos**

Cygara i rum dla każdego

 Bezdroża

 Księgarnia internetowa:
<http://bezdroza.pl>

 Zamówienia telefoniczne:
0 801 339900
 0 601 339900

Sprawdź najnowsze promocje:
 <http://bezdroza.pl/promocje>
 Przewodniki najchętniej czytane
 <http://bezdroza.pl/bestsellery>
 Zamów informator podróżniczy:
 <http://bezdroza.pl/newsletter>

Helion SA
 ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gilwice
 tel.: 32 230 98 63
 e-mail: bezdroza@bezdroza.pl
<http://bezdroza.pl>

ebook dostępny wyłącznie na:
ebookpoint.PL

ISBN 978-83-283-4621-5

9 788328 346215

Cena 26,90 zł